

كوردو چه مكه كانى بكوژو كوژراو

نه جات هه بید نه هه د

له میژووێه کی درێژدا ئیمه ی کورد وه کو نه ته وه یه کی کوژراو بووین و دوژمنه کانمان بکوژبوون، ده بی له مرۆکه دا بیر له وه بکهینه وه ئاخۆ ئیمه له نه ته وه یه کی کوژراو وه چووینه ته نه ته وه یه که وه که کوشتنی قه ده غه کراو بی وه کو هه ر نه ته وه یه کی دیکه، ئاخۆ بوچی بووینه نه ته وه یه کی کوژراو و بوچی ده وری بکوژیان له سه ر نه ته وه که مان داسه پاند؟ چۆن ده توانین له ده وری کوژراوی ده رچینه ده ره وه. بکوژ کیه وه ئایدیاو بیرکردنه وه وه هیزی میژووێه خۆی له کوپوه به ده ستن دینی؟ کوژراو هیزی مانه وه ی خۆی له کوپوه به ده ستن دینی و چۆن ده توانی به رگه ی کوشتن بگری، بکوژ چیه، کوژراو چیه؟ له

میژووێ مرۆقایه تیدا بکوژ ئه و مرۆقانه نین که که ره سته کانى له ناو بردن به ره هم دینن که وه کو ده ستیکی زۆردارو نابینا به رامبه ره کانى خۆی له ناو ده بات، به لکو بکوژ له هه مـوو ئه و میژووێ مرۆقدا ماکه کانى هیزیکی بیرکردنه وه ی سیاسى و روشنبیری و سه له فی و زۆر جاریش تازه گه ره که به ربلا و یه کی گه وره و به رفراوانبوونیکی سه رگه رمانه ی میژووێ و باوه رداری له نیو کۆمه لگه کاندای دینیتته کایه وه، به مه ش بکوژ چ له ئایدیا و چ له سه رجه مگیری بوون و به گشتی کردنی کۆمه لگه کاندای کۆمه له باوه رپکی توندپه و ی و زیده رپیی توندوتیژی میژووێ دهنوینی، که ده بیته خاوه نی

چالاکبونی دهرپرین لهخۆکردنی له شرعییهت بهخۆدانیتکی میژوویی و ئایدیۆلۆژییهوه وهردهگری. ههموو هیزه بکوژهکانی دنیا لهگهڵ باوهری جیاکاری ئەتتی و ئایدیۆلۆژیی خۆباندایانگهشەیان بۆ شرعییهت پیدانیتکی میژوویی و سهردهمیانه کردوه، پۆل پۆت بهناوی خیانتهکردن له ولات و دهست تیکه لکردن لهگهڵ داگیرکهران ملیۆن و نیویک مرۆژی لهناوبردوه و گهیشتۆته لوتکهی زیدهرۆیی ئایدیۆلۆژی، ستالین بهناوی دروستکردن و بنیاتنانی روسیایهکی بههیتزهوه له جیهاندا، ملیۆنهها خه لکی بهرهو برسیتی و مردن و لهناوبردن بردوه، جهنگه خوتناوییهکانی هیتلهر هیژی لهناوبردن و کوشتنی له شرعییهتیککی بونگه راییی ئەتتی و میژوویی بیری فهلسه فییهوه وهردهگرت، سه دام حوسیتی دکتاتۆر هیژی بکوژی و دهوری بکوژی له شرعییهت بهخۆدانیتکی ئایدیۆلۆژی و ئایینی و نه تهوهیی سه له فییهوه وهردهگرت. بکوژهکان زۆروه بهندن له میژوودا، بهلام ههمویان سیمای هاوبه شبان ههیه که گرنگترین سیماش ئەو هیزه میژوویییه که له لایاندا ده بیته شرعییهت بهخۆدانیتک که ههموو گرووپه نه تهوهیی و چینایهتی و جوگرافیا ییهکان وهکو یهک ناگرتیهوه، بهمهش سیمایهکی بنه رتهی بکوژهکانی میژوو گرتنه بهری بیرو چه مکی جیاکارییه له چه مکه ئەتنۆلۆژی و میژوویی و مه زه بهی و سیاسی و فهلسه فییهکاندا. ههروهکو چۆن سیمایهکی هاوبه شی ههموو بکوژهکانی دنیا په نابردنه بهر هیژی تیکدان و لهناوبردنه، زۆر لهو دهسه لاتنه بکوژانه هه رکاتیک بووبینه هیژیکی بالا دهست، په نایان بۆ لهناوبردنی به کۆمه ل

تیۆریزه کردن و دهرپرینکردن له هیژی میژوویی خۆی، ههمیشه ئەو نه تهوه و گه لانهی له میژوودا دهوری بکوژیان گیتراوه نه تهوه یهک بوونه له سهردهمی کدا خاوهنی پاساو بیرکردنهوه و تیروانینی خۆیان بوونه، جا بیرکردنهوه و تیروانینان هه رچییهک بۆ، هه ر ئەو تیروانینانهش وایان لیده کهن په نا بهرنه بهر هیژی کوشتن و لهناوبردن له شیوهی لهناوبردنی به کۆمه لی مرۆف وهکو لهناوبردنی جهستهیی، لهناوبردنی کلتوری جیاواز وهکو سیمای ئەتتی و روشنبیری، لهناوبردنی جوگرافیا جیاوازهکان وهکو لهناوبردنی نیشتیمان و لهناوبردنی بیری جیاوازیوونی نه تهوهیی و ئایین و زمانه وانی وهکو لهناوبردنیکی سیاسی، که واته بیری بکوژ بیریکه دهیهوئ له گشتیبوون و ره هاییبوونی تاکلایه نهی خۆی ههموو بهرامبه رهکان بخاته خانهی بوونیتکی کوژراوهوه، چونکه به بوونی ئەوان گومان له هیژی میژوویی و تاکرهوی و پاساوه تیۆرییهکانی خۆیان ده کهن، هه رییه ئەوانی دی له تیروانینی بکوژهوه تووشی هه ره شه یهک ده بن له سه ره ئەو سه ره وهی و پیروزییه میژووییانهی که به بوون و به هایهکی بالای داده نین و ده بنه باوهری سه رجه م تاکهکانی دهسه لات و هیژیکی بکوژ، که زۆر جار ئەو هیزه ئەوهنده توندوتیژو ره هایه، به ره وهرووی خودی تاکهکانی نیو کۆمه لگه یا دهسه لات، یا هیزو گروویی بکوژ ده بیتهوه، بهم پیوه رهش دهسه لاتنه ئایدیۆلۆژی و تاکره وهکان، گرووپه تیرۆریست و ئایدیۆلۆژییهکان، هه رکاتیک گه يشتنه دهسه لات، پراکتیکی هیژی بکوژو دهوری بکوژی خۆیان ده کهن، بکوژ هیژی دهسته شانندن و کارایی و

میژوویی یا ئایینی یا ئایدیۆلۆژین، ههروهکو چۆن ههموو کوژراوانی میژوو شکستیان لهوه هیناوه که بینه دهسه لاتیکی سهنته ریا نهی به هیژو ههموو کوژراوهکانی میژوو له ههولنهکانیان بۆ خۆسه پانندن و خۆ بهرجهسته کردن شکستیان هیناوه و بۆ ماوهیهکی زۆری میژوویی بهرهورووی سیاسهتی له ناو بردنی بکوژهکان بوونه تهوه. کوژراوان خاوهنی ناسنامه و بیروبوچوون و دنیا بینی خۆیانن، خاوهنی قه باره و بوون و جوگرافیای خۆیانن که زۆرجار جوگرافیا و بوونی جیاوازن و زۆرجاری دیکه ش ئه و جیاوازیانه ئایدیۆلۆژی و مهزه بی و سیاسی و میژوویی دهبن، گرنگ لیره دا نه چوونه ژیر بارو دنیا بینی بکوژهکانه وه، هه ریۆیه دهوری کوژراویی ئه وان ده ورتیکی نه گۆرو چه سپا و بووه له میژوودا، له بهرئه وهی نه یانویستوو دهست به رداری جیاوازیوونی خۆیان بن به وهی له کۆمه لگا و نه ته وه و جوگرافیا گه وره کاندایه تۆینه وه، به لام کوژراو له بهرئه وهی خاوهنی دهسه لاتیکی گه وره و به هیژ نه بوونه، یا دهسه لاتیان له دهست ده رچوو، یا نه یان تۆنیوه بینه دهسه لات، به ئاسانی بکوژانی میژوو دهستیان لێیان وه شانده وه له ناوبراون که واته لیره وه له نیوان بکوژو کوژراودا، خالی هاوبه ش هه ن، که گرنگترینیان بکوژو کوژراو له جوگرافیا و تیکه لیبوون و په یوه ندی هاوبه شدا ده ژین، به لام له دهسه لات و ئامانج و بوونیاندا لاسه نگ و جیاوازن که واته دهوری کوژراویان له میژوودا چیه و بۆچی ئیمه ش نه بوینه نه ته وهیه کی بکوژ له میژوودا هه میسه دهوری کوژراویان بینیوه؟ قۆناغهکانی کوژراویان له میژوودا چین و هۆکارهکانی بۆچی دهگه پینه وه؟!

بردوه، له ناو بردن ره وایه تی و شه رعیه تی خۆی ههیه له لای بکوژهکان، چونکه بکوژهکانی میژوو با وهریان به کار «Action» ههیه، کار مانای ده رچوونه له گفتوگۆ ئاخوتن و تیۆریزه کردنی سه ر کاغه ز، هه موو کرداره بکوژییهکانی میژوو ده چنه خانه ی ره تکر دنه وهی هه موو ئاخوتنیکی جیاواز به ئاخوتنی سهنته ر، که تیایدا هیژی دهسه لات ده که ویتته ئه وهی ده رپین له هیژی پیگه و شه رعیه ت به خۆدانی خۆی بکات، په نابردنه بهر له ناو بردن هیژی بنه ره تیبی هه موو بکوژهکانی دنیا یه، جگه له مانه ش گه رانه وهی بکوژ بۆ میژوو سیما یه کی هاوبه شه له نیوانیان، که له پیناوی گه راندنه وهی سه روه ربی نه ته وهی و ئه تنۆلۆژی و دهسه لاتداریتی و ئایدیۆلۆژی خۆیاندا کار له سه ر کۆمه لیک با وه ر ده که ن، ههروهکو چۆن تاکرپه وی و به ته نها خۆبینی و ره تکر دنه وهی هه موو بوون و قه واره و گروویکی جیاواز بیری بنه ره تیبیان پیکدین، به رامبه ر به م جۆره ئایدیا و دیارده میژوویییه، بوونیکه دیکه ههیه که به رامبه ر بکوژ قیت ده بیته وه و به شیهوی داسه پانندن دهوری کوژراوی پیده به خشری، کوژراو له میژوودا ههروهکو بکوژ چه ند روویه کی بوونی نه ته وهی و ئه تنی و سیاسی و میژوویی و مهزه بی و ئایدیۆلۆژییه، که ده که ونه په راویزی دهسه لات ته سهنته ره کانه وه، ئه م گرووپانه که زۆرجار چینیکه کۆمه لایه تی یا نه ته وهی یا میللی دنه نین، به بی ئاره زووی خۆیان ده بنه ئامانجی بکوژهکان، کوژراوانی میژوو ههروهکو بکوژهکان میژوو و سیما ی هاوبه شی خۆیان ههیه، بۆ نمونه هه موو کوژراوانی میژوو قه باره یه کی نه ته وهی یا چینایه تی یا سیاسی یا

فراوانخوازانه، هه موویان له و سیاسه ته دا هاوبه ش بوونه که چۆن ئه و نه ته وه و گه لانه ی ده که ونه ژئیر ده سه لات و جوگرافیای ده سه لاتیان وه له لایه کی دیکه شه وه له هه ولئ قه ده غه کردن و له ناوبردنی هه موو ئایدیا و کلتوو رو داب و ده ستوو ری ک بوونه، که بوونیککی جیاوازی له بوونی خو یان هه بی، ته نانه ت له هه ولئ سپرینه وه ی هه موو ره گه زیککی شارستانی تی ئه و نه ته وان ه دا بوونه که له میژوودا بوونیککی فراوان و جیاوازیان هه بووه، ئه مه ش و ایگر دو وه گه لی کورد به رامبه ر به داگیر که ران ده ستبهرداری بوونی جیاوازی خو ی بیت و له نیو پروژه ی ده سه لات خوازی و بکوژی ئه واندا، هه یچ نه بی له ده وری کوژراوی ده رچیت هه ده ره وه بییت هه ته وه یه ک له کلتوو رو شارستانی تی دا ده وری کوژراوی بیینی، هه ریوه ئه و ده سه لاتانه زۆر جار پارچه یه کی کوردستانیان دژ به پارچه کانی دیکه خستۆته بهر پروژه ی فراوانخوازی جوگرافی و سیاسیان وه، بۆ نمونه ئیمپراتۆریه تی سه فه و بیه کان کوردیان دژ به ئیمپراتۆریه تی عوسمانی خستۆته نیو ده سه لات ی هه ر ش به ری خو یان وه، ئه م ده وره به لایه نی ئیمپراتۆریه تی عوسمانی و ته وژمه کانی هه ر شه کانی ئیسلام و ته ته رو مه غۆله کانی شه وه هه مان شیوازیان هه بووه، له گه ل هه ندیک جیاوازی که مدا، گه لی کورد جگه له وه ی به ئاسانی له نیو ئه و پروژه فراوان خوازیانه دا ملی داداوه و نه ی توانیوه به ره له ئستییه کی یه کگرتوو له نیو خویدا بیینی ته کایه وه که بۆی هه بی وه کو گه لیکی یه کگرتوو ئه ویش خاوه نی ده سه لات و پروژه ی خو ی بی، به لام ئه و وه کو گه لیکی هه زار پارچه ی ده سه لات ی ناوخۆی و سنوورداردا، هه یزی

ده وری کوژراویان چ په یوه ندیه کی به پاشکه وتنی سیاسیمان وه هه یه؟. سه ره تای ده وری کوژراویان له میژوودا، له دامه زراندنی ئیمپراتۆریه گه وه کانی ناوچه ی رۆژه لات ی ناوه راسته وه بووه، هه ره کو ئیمپراتۆریه تی فارسی و عوسمانی، له و کاته ی ئه و ده وله تانه ی له سه ر بنه مای ده سه لات یکی پادشاهیتییه وه، ده سه لات هه کانیان په ری سه ندوو زه ویوزارو جوگرافیای به رفراوانی ناوچه که بیان داگیر کردو تووشی کاره سات و جهنگ و له ناوبردنیان کردنه وه، به م مانایه ش گه لانی وه کو عه ره ب و ته وژمه خیله کییه کانی وه کو ته ته رو مه غۆله کان، ئه وانیش له ژئیر ئالای ئایینی و خیله کیدا ناوچه کانی رۆژه لات ی ناوه راستیان کردۆته ئامانجی هه ر ش و شه ره فراوانی خوازه کانیان و گه لی کوردیش به رامبه ر به هه موو ئه م ده سه لات هه ر ش به رانه گه لیک بووه به ره و رووی داگیر کردن و کۆنترۆل کردن و ویران کردن و کاره سات کراوه ته وه وه هه ولیداوه، له لایه که وه که مترین زه ره رو کاره سات بیگریته وه هه ره ها هه ولیداوه چۆن خو ی له گه ل ئه و ته وژم و کاره ساتانه دا بگونجین، ئه مه ش پیوستی به وه بووه، له ده وری کوژراویدا نه مینیته وه، به لام به بی ئه وه ی ده وری بکوژی هه بیت، له وانیه سیاست و دنیا بینییه کی له م جۆره به شیوه ی سلبی و ئیجابی ده وری هه بووبی له سه ر میژوو ی کورد، که گرتترین کاریگه رییه کانی شی ئه وه بوو، له پیناوی له ناونه چوون و بنبربوونی به ئاسانی توانیویه تی شوینی خو ی له نیو ئه و ته وژم و ئیمپراتۆریانه دا بکاته وه وه ده ستبهرداری بوونی ئایین و جوگرافی و کلتوو ری خو ی بیت، ئه و نه ته وه گه له خیله کی و ده سه لات داریتییه

هێرشه‌كان بێتته‌وه، بێ گومان جیاوازی زاراوه و ناسنامه‌ی ناوچه‌گه‌ری و عه‌شایه‌ری و خێله‌کیانه‌و جیاوازی داب و ده‌ستوو‌رو داپرا‌نی جوگرافی، هۆی سه‌ره‌کیی ئهم دابه‌شبو‌نانه بو‌ونه‌و نه‌یانه‌یشتتوه‌وه گه‌لی کورد وه‌کو گه‌لیکی یه‌کگرتوو ده‌رپین له‌ هێزه‌کانی خۆی بکات،

شوی‌نی سه‌رسو‌رمانه‌ جوگرافیای کوردستان و داپرا‌نی جوگرافی که هۆیه‌ک بو‌وه له‌ هۆیه‌کانی مانه‌وه‌ی کورد وه‌کو نه‌ته‌وه‌یه‌ک، به‌لام له‌همه‌مان کاندای هۆیه‌ک بو‌وه بۆ ئاماده‌نه‌بو‌ونی میژوو‌بیانه‌و شارستان‌ییانه‌ی کورد وه‌کو گه‌لیکی یه‌کگرتوو.

۲- له‌م بێ لایه‌ن بو‌ونه‌ میژوو‌بییه‌ی گه‌لی کوردا دیاره‌ی میژوو‌بیی که‌وتنه‌ ژێر پرۆژه‌ی ئه‌ویدییه‌وه، ئه‌و که‌وتنه‌ میژوو‌بییه‌ی به‌فیرۆچو‌نی تواناو هێزی میژوو‌بیی کورد بو‌و که‌ تا‌کو ئه‌م‌پرۆش نه‌یاره‌کانی ده‌یانه‌وئ بیه‌خه‌نه‌وه‌ ئه‌و قالبه‌ میژوو‌بییه‌ و هۆکارێکی گه‌وره‌ی ده‌وری کوژرا‌ویی گه‌لی کورد بو‌و له‌ میژوو‌دا، له‌و دیاره‌یه‌دا کورد وه‌کو هێزیکی جوگرافی و سیاسی و سه‌ربازی که‌وته‌ په‌راوێزی هێزه‌ ده‌ره‌کییه‌کانی ده‌روو‌پشتی خۆی، ئه‌و هێزانه‌ توانای گرتنه‌خۆی هێزی کوردیان هه‌بو‌و بۆ سه‌رخس‌تنی پرۆژه‌ میژوو‌بییه‌ فراوان‌خوازییه‌کانیان، هه‌موو ته‌وژمه‌ ئایینی و خێله‌کی و ناوچه‌گه‌ریتیه‌کان کوردیان خستۆته‌ به‌ر پرۆژه‌کانی خۆیان‌وه، کوردیش وه‌کو هێزی پارچه‌پارچه‌ی له‌ یه‌کتر جیا‌واز له‌گه‌ڵ هێزه‌ نه‌یاره‌کاندا زۆرجار دژی یه‌ک جه‌نگاون زۆرجار له‌پێناوی رزگاربو‌ون له‌ زه‌بروزه‌نگی دوژمن‌یک چو‌نه‌ته‌ پال دوژمن‌یکی دیکه‌وه‌ ئه‌و نه‌ته‌وه‌یه‌ی پرۆژه‌ی نه‌بێ ته‌نها به‌رهم‌می شکستی خۆی ده‌چنێته‌وه، شکستی نه‌ته‌وه‌یه‌ی و میژوو‌بیی کورد

مانه‌وه‌ی خۆی و ئه‌و ده‌سه‌لاته‌ ناو‌خۆ‌بییه‌ بچو‌و‌کانه‌ی له‌ ده‌سه‌لاتی هێزه‌ داگیرکه‌ره‌کانه‌وه‌ وه‌رگرتوو‌وه‌ به‌ناوی ئه‌وانه‌وه‌ ئه‌و ده‌سه‌لاته‌ بچو‌و‌کانه‌ی دروست‌کردوو‌وه‌ به‌ناوی میرنشینی جیا‌وازه‌وه، که‌ ناوه‌کانیان هه‌لگری ناوی خێل و عه‌شیره‌ته‌کانیان بو‌وه، هه‌موو ئه‌م هه‌ولانه‌ی کوردو‌و سیاسه‌تی ئه‌و گه‌له‌ داگیرکه‌رانه‌ چه‌ندین کاردانه‌وه‌و کاربگه‌ری میژوو‌بیی له‌سه‌ر دو‌اکه‌وتنی خودی‌تی و بو‌ونا‌یه‌تی گه‌لی کوردو‌و شارستان‌یییه‌ ته‌که‌ی هه‌بو‌وه، که‌ خال به‌خال په‌نجه‌ ده‌خه‌ینه‌ سه‌ریان:

۱- گه‌لی کورد کاتیک خۆی له‌نیو‌ ئه‌و ده‌سه‌لاته‌ به‌هێزو هێرشه‌رانه‌دا بینیوه‌ته‌وه، هه‌ولێ به‌رهه‌لستی و کاردانه‌وه‌ی به‌هێزی داوه، به‌لام هه‌موو ئه‌و هه‌ولانه‌ که‌وتو‌ونه‌ته‌ ژێر هۆکاری سه‌ره‌کیی شکستی میژوو‌بیی خۆیان‌وه، که‌ گه‌لی کورد نه‌یتوانیوه‌ وه‌کو گه‌ل و نه‌ته‌وه‌یه‌کی یه‌کگرتوو هه‌یج پرۆژه‌یه‌کی رو‌وبه‌رو‌وبو‌ونه‌وه‌ی یه‌ک ده‌ستی هه‌بێ، که‌ ئه‌م خه‌سه‌له‌ ته‌ش گه‌وره‌ترین شکستی میژوو‌بیی و گه‌وره‌ترین هۆکاری پاشکه‌وتنی سیاسی و جوگرافی و نه‌ته‌وه‌یه‌ی کورد بو‌وه له‌و میژوو‌ده‌دا، هه‌موو ئه‌و گه‌له‌ هێرشه‌رانه‌ ئامانج و هێزو سیاسه‌ت و کام‌لبو‌ونی ئایدیۆلۆژی و سیاسی و خێله‌کیانه‌ی خۆیان هه‌بو‌وه، به‌لام شو‌ینی سه‌رسو‌رمان و په‌رسیاره‌ که‌ گه‌لی کورد دابه‌شبو‌ونی فراوان و گه‌وره‌ی خێله‌کیانه‌ی خۆی هۆیه‌ک بو‌ونه‌ بۆ بو‌ونی خودی نه‌یاری و دوژمن‌ایه‌تی و دابه‌شبو‌ونی نه‌ته‌وه‌یه‌ی خۆیان، که‌ گه‌وره‌ترین کاره‌ساتی ئه‌م خه‌سه‌له‌ ته‌ش ئه‌مه‌ بو‌وه که‌ گه‌لی کورد نه‌یتوانیوه‌ له‌و میژوو‌ده‌دا وه‌کو گه‌لیکی رو‌وبه‌رو‌وی مه‌ترسی و

گرنگه روونیان بکهینهوهو له م خالانهدا دهريان خهين:

۱- ميژووی کلاسیکی کوردی، گهلی کورد زورجار دهوری کوژراوی دهوریک بووه خوئی دهستی تیدا ههبووه بهشداربووه لهو دهوره، ئه ویش بهخزمهتکردنی دهوری بکوژان لهناوچهکهو بوونه داردهستی بکوژان دژ بهخوئی، لهوکاتهی له ميژووی نویدا ئهو دهوره نهیتوانیوه سهرکهوتن بهدهست بیتی ئه ویش بههۆی سهرههلهدانهوهیهکی هوشیاری گهلی کوردو گوتاره سیاسی و روشنبیری کهی، که دهتوانیت بهميژووی گهپان بهدوای کهسایهتی ونبووی کوردو وینهکهی له ميژوودا ناوی بهرين.

۲- له ميژووی نوئی کوردا بو یه کهمین جار گوتاری سیاسی و روشنبیری کورد وهکو نهتهوهیهکی یه کگرتوو دیته کایهوه، که گهلی کورد یهک نهتهوهیهوه و خاوهنی یهک خاکه، ئه م گوتاره بهئاستی جیاواز له هه موو پارچه کانی کوردستاندا ده رکهوتوه.

۳- دهوری داردهستیانهی کورد بو بکوژه کانی قوئاغ له دواي قوئاغ بوونی هه بووه، بهلام دهوریکي ناکاریگه ربهوه شوینی متمانهی بکوژان نه بووه و نه بوونه ته خاوهن دهسهلات، لهوکاتهی ئه و داردهستی له ميژووی کلاسیکیدا له پیناوی دهسهلاتدا بووه.

۴- له ميژووی نویدا گهلی کورد سه رکهوتن و نوشتییه کانی له دهوری کوژراوی و ده رچوونی لهو دهوره بو یه کهمین جار به ره و تیکه لی په لهاویشتنیکی جیهانی ده چیت و ده که ویتته نیو په یوه ندیه جیهانییه کانه وه، لهوکاتهی بوونی کوردو دهوری کوژراوی له ميژووی کلاسیکیدا

بو ماوه یه کی زور درتژ له ميژوودا خاوهنی پرژهی نیشتمان و یه کگرتوویی خوئی نه بووه وهکو گهلیکی خاوهن نیشتمان، به لکو خوئی وهکو خیل و عه شیرهت و ده قهری بچووی ئابلوقه دراو به جوگرافیای ناوچه یی نیشان داوه، ئه مهش وایکردوه وینهی خوئی له نیو وینهی پرژه گه وره کاندای بزر بکات. بوچی کورد وهکو گه لیک خاوهنی پرژهی خوئی نه بووه؟ پارچه پارچه کردنی گهلی کورد بو هیزی ناوچه یی دا پراو له یه کتر، دووبه ره کی خیله کیانه، قورخرکردنی باوه رو داب و ده ستوورو کلتوره کهی، وایان کرد له پاشه کشییه کی ميژووییدا بژیت له ناوچه یه ک که چه ندین دهسه لات و ئیمپراتوریه تی گه وره ده ستیان به سه ر نیشتماندا گرتوه و خه لکه که بیان کردۆته کو یله. کوژراوی گهلی کورد له ویتوه بو، که دهوری ميژوویی بو دیاریکراوه و خراوته بهر پرژهی سوپایی و سیاسی زله یزه کانه وه به بن ئه وهی هیچ مسۆگه ریه ک بو خواست و هیواکانی بکری، له سه رکه ووتنی گه وره دهسه لاته کان کوژراوه و خوینی رژاوه، له شکستیان به شی کوژراوی بو دیاریکراوه. قوئاغیکي دیکه ی کوژراوی گهلی کورد له ميژوودا، کوشتنیه تی وهکو خاک و نه ته وه، پاش جهنگی جیهانی یه که م، پاشان قوئاغیکي دیکه کوشتنیه تی له جهنگی جیهانی دووه م، پاشان دواي ته و او بوونی جهنگ کوشتنیه تی به هه مان ماناکان، پاش ئه مانه ش کوشتنیه تی وهکو نه ته وه و خاک له سالی ۱۹۷۵ پاش هه موو ئه مانه ش کوشتنیه تی له سالی ۱۹۷۷-۱۹۸۸ هه ره کو چۆن له هه موو ویتسگه ميژوویییه کۆنه کاندای گهلی کورد دهوری کوژراوی بینیه، به هه ندیک جیاوازیه وه که

دهوریك بووه زۆر ناوچهیی و سنوورداریبوو،
 ۵- رزگاریبوونی گهلی كورد له كلتوو رو داب و
 دهستوو ره كۆمه لایه تییه سنوورداریو جیگیرهكان و
 هه لگرتنه وهی كلتوو ریککی تازه له ژبانی
 كۆمه لایه تی و نه ته وهیی وایکرد گهلی كورد
 ههستی نه ته وایه تی و جوگرافیای نیشتمانیی
 به هیزیی له به رامهر به پاشه كشیی تیروانین له خۆ
 له گۆشه به کی ناو خۆیی و ناوچهیی به رته سكه وه،
 ۶- هاتنه كایه وهی جو ریک له جهنگ و
 یاخیبوونی نوێ دژی بكوژان كه سروشت و
 خهسله تی جهنگی چه كداریی نوێ به كاریی، كه
 پشتی به شه ری پارتیزانی ده به ست ئه وهش وایکرد
 كوژاویی كورد گرفتیی گه وه بی بۆ بكوژانی.
 ۷- له میژوو ی سیاسی نویدا كورد فیری
 پراكتیكی سیاسی بوو، ئه و پراكتیكهش
 رۆژ له دوای رۆژ به ره و گه شه سه ندن ده چوو، ئه م
 گۆرانه له كاری سیاسی چه كداری و رۆشنیری
 كورد ده و ریککی كاریگه ری هه بوو له چوونه نیو
 دنیای تازه وه ئه م خالانه به كورتی، خاله
 گرنگه كانی گۆرانكاری بوو له دوو قوئاغی
 جیاوازی میژوو ی گه لی كورد، كه له
 هه ره كی كیاندای بكوژان سیاسه ت و تیروانینیان
 بۆ گه لی كورد فراوانترو تازه تر بووه و هه ره ها
 نه ته وهی كوردیش به بیر كرده وه و دنیا بینی
 تازه وه و یستوو یه تی ده وری كوژاویی خۆ
 ره تكاته وه و به پرۆژه وه بچیته میژوو كه یه وه،
 چونكه كاریگه رترین و كوشنده ترین دو كه وتنی
 میژوو یی گه لی كورد هه ر ئه وه بوو كه خاوه نی
 پرۆژه ی سیاسی و رۆشنیری خۆی نه بووه،
 هه ریۆیه كه وتۆته نیو نه خشه و پرۆژه ی
 بكوژه كانییه وه. لیره دا پیوسته هه ندیک

روونكر دهنه وه به ده وری كوژاوی كوردو ده وری
 بكوژی بكوژانی كورد بیه خشین. قه بوول نه كردنی
 گه لی كورد وه كو نه ته وه یه ك كه خاوه نی
 شارستانییه تی خۆی بووه و نه ته وه یه کی میژوو یی
 بووه و زمان و میژوو ی خۆی هه بووه، وایکرد وه
 ده وری كوژاوی ئه و له هه وله كانییدا زۆر جار
 به ره وا ببینرێ، چونكه وه كو نه ته وه یه کی بی خاك
 له قه لئه م دراوه و خه باتی ئه و داوا كانی
 به ده ستر تیزییه ك دانراوه به رامهر به و نه ته وانهی
 ده سه لاتیكی چه سپاوی ناوه ندیان هه بووه.
 به رامهر به م شوینه ی كورد له میژوو دا بكوژان
 بوئه وه پرۆژه ی كوژاوی كورد تاكو له ناو بردنی
 به كۆمه ل بگه یین، ده و ریککی گه وه ریان بینیوه كه
 كورد له بوونی میژوو یی و كلتوو ری و
 شارستانیی و سیاسی خۆی لابه رن، له مه شدا
 سه پاندنی زمانی خۆیان و كلتوو ریان به سه ر
 نه وه كانی كوردا، تالان كردنی شوینه واره
 میژوو ییه كان و ده سكار یكردنی میژوو،
 بلاو كرده وهی كلتوو ری بیگانه په رستی و
 روخاندنی توانای بیر كرده وه وایکرد بیر یكی
 میژوو یی له لای كورد به گشتی بچه سپیت، كه
 كورد خه بات و هه وله كانی بی هوده ن، چونكه
 ناتوانی له نیو دوژمنه كانییدا هیچ سه ركه وتن و
 سه ره لدا نه وه یه ك به ده ست بینی، سه ر كیشی كردن
 له گه ل ئه م تیروانینه ئه ر كیكی میژوو یی خه باتی
 كورد بووه، تیکشكاندنی ئه م بیره و ئه م سیاسه ت
 و كلتوو ره گه لی كورد تیایدا سه ركه وت و ئه وهش
 گه وه رترین سه ركه وتنی گه لی كورده له میژوو دا كه
 بۆ یه كه مین جار له ده وری بكوژیی ده رچوو ه
 ده ره وه.

